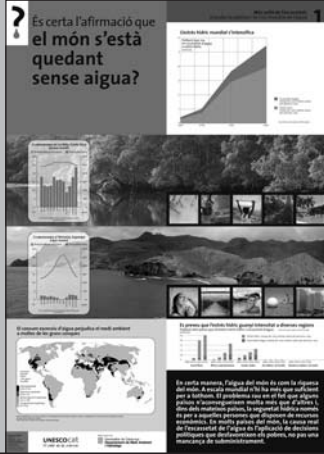

És certa l'afirmació que el món s'està quedant sense aigua?

Material didàctic basat en l'Informe sobre el desenvolupament humà 2006. **Més enllà de l'escassetat: el poder, la pobresa i la crisi mundial de l'aigua**

UNESCOcat
El valor de les cultures

Amb el suport de:

MATERIAL PER A L'ALUMNAT

pòster 1

Unitat didàctica 1

PER TREBALLAR EN GRUP

1 – *Observeu i interpreteu el mapa titulat «El consum excessiu d'aigua perjudica el medi ambient a moltes de les grans conques»*

- Llegiu el títol i, a continuació, redacteu-lo amb les vostres paraules.

.....

.....

.....

- Llegiu la llegenda i redacteu un paràgraf que descrigui com s'ha organitzat la informació.

.....

.....

- Quines zones o conques fluvials resulten lleugerament i moderada explotades?

.....

.....

- Quines són les altament explotades?

.....

.....

- Quines són les sobreexplotades?

.....

.....

- Redacteu dues frases amb les conclusions que podem extreure de l'anàlisi i interpretació del mapa en relació amb el medi ambient.

.....

.....

- Llegiu el títol d'aquest pòster i valoreu si la vostra resposta defensa el mateix punt de vista.

2 – *Observeu els dos gràfics relatius a l'estrès hídric mundial titulats:*

- «Es preveu que l'estrès hídric guanyi intensitat a diverses regions»
- «L'estrès hídric mundial s'intensifica»

- Llegiu els títols d'ambdós gràfics i redacteu-los amb les vostres paraules.

.....

.....

.....

.....

- Llegiu les llegendes i redacteu dos paràgrafs que resumeixin el contingut de cada figura.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- *Responeu si són certes o falses les afirmacions següents:*

- El nombre de persones al món que pateix escassetat d'aigua en l'actualitat és menor que fa quinze anys.
- Les previsions indiquen que el nombre de persones al món que patiran estrès hídric en el futur serà més gran que en l'actualitat.
- La població del sud d'Àsia és la que pateix ara i patirà en el futur amb més intensitat l'escassetat d'aigua.

3 – *Llegiu atentament el text següent i, a continuació, contesteu a les qüestions.*

Potser és cert que la Terra és el planeta blau, el planeta de l'aigua, però un 97 % de la que té és als mars. Bona part de la resta està bloquejada als casquets antàrtics o a gran profunditat, amb la qual cosa no queda ni un 1 % de l'aigua dolça per al consum humà en llacs i rius de fàcil accés. Per tant, no és estrany que cada dia hi hagi més manifestacions per la preocupació que el món «s'està quedant sense aigua». A principi del segle XIX, Thomas Malthus profetitzava un futur gris per a la humanitat. Considerava que l'augment de la població superaria el de la productivitat en l'agricultura, fet que generaria un desequilibri cada cop més gran entre les boques que caldria alimentar i el proveïment d'aliments. Segons el seu argument, l'escassetat d'aliments desembocaria en uns cicles de fam que s'anirien repetint. No podria passar un fet semblant amb l'aigua? Les imatges dels llacs que retrocedeixen i els rius que desapareixen refermen la perspectiva que el món es decanta cap a una crisi d'estil malthusià, en què la competició per un recurs cada cop més escàs, l'aigua, generarà conflictes entre persones i, fins i tot, provocarà «guerres» entre nacions.

- a. Resumiu el contingut d'aquesta teoria.
- b. Quins són els arguments neomalthusians per defensar aquest punt de vista?
- c. Procureu afegir un parell de raons que considereu oportunes per defensar aquesta línia de pensament.

4 – *A continuació us presentem una segona teoria respecte de l'escassetat o no d'aigua al planeta. Llegiu-ne el contingut.*

A escala mundial hi ha aigua més que suficient per a tothom: el problema rau en el fet que alguns països n'aconsegueixen molta més que d'altres. El cicle natural ens explica per què no ens podem quedar sense aigua. El sistema hidrològic del planeta Terra bombeja i traspasa uns 44.000 quilòmetres cúbics d'aigua al sòl cada any, xifra que equival a 6.900 metres cúbics per a tots els habitants del planeta. Una bona part d'aquest volum correspon a les crescudes incontrolables o a fonts d'aigua tan remotes que no poden resultar efectives per al consum humà. Malgrat tot, el món disposa de més aigua de la que estipula el mínim lliandar de 1.700 metres cúbics per capita que els especialistes consideren el volum necessari per conrear aliments, fer funcionar la indústria i els serveis i mantenir l'entorn. No parlem, doncs, d'una insuficiència física davant de la demanda sinó, més aviat, de desigualtat. La causa real de l'escassetat en la majoria dels casos és l'aplicació de decisions polítiques que desafavoreixen els pobres, no pas una mancança en el subministrament. Als barris de renda més alta de les ciutats d'Àsia, l'Àfrica subsahariana i l'Amèrica Llatina, la població gaudeix d'aigua potable en abundància; en canvi, els residents dels barris marginals i les famílies pobres de les zones rurals dels mateixos països no tenen aigua suficient per cobrir les necessitats humanes més bàsiques.

- a. Aquesta teoria defensa el mateix que l'anterior? Resumiu-ne el contingut i destaqueu les raons del seu posicionament.
- b. Afegiu un parell de raons per defensar aquesta línia de pensament.
- c. Feu un quadre comparatiu amb les semblances i diferències de les dues teories.

5 – Observeu amb atenció el pòster i intenteu esbrinar quina de les dues teories anteriors segueix.
 Copieu la frase que podria sintetitzar quin és el problema real en relació amb l'escassetat d'aigua al món.

.....
 .....

Hi esteu d'acord? .....

6 – Definiu els conceptes següents per aclarir-ne el significat i entendre millor les teories anteriors:

Es tracta de delimitar amb precisió el significat d'un determinat concepte. Per elaborar la vostra definició, copieu aquest quadre al quadern i seguiu les instruccions pautades.

	ESCASSESA	SOLIDARITAT
Preciseu amb una o dues paraules què és (relacionar-lo amb un altre concepte més general)		
Situeu-lo amb precisió en el temps		
Situeu-lo amb precisió en l'espai		
Assenyaleu dues característiques rellevants d'aquest concepte		
Completeu la definició amb una característica secundària		
Poseu algun exemple		

7 – Observeu els climogrames del pòster. Il·lustren la distribució desigual de la quantitat d'aigua neta existent als diferents països del món.

- Quin dels climogrames correspon a un clima mediterrani?
 .....
- Quin climograma correspon a un clima intertropical de tipus equatorial?
 .....
- Quina és la precipitació anual en cadascun dels dos casos? Són semblants?
 .....
- Quin és el mes més plujós per a cadascun dels dos casos?
 .....
- Quina és la precipitació corresponent al mes més plujós?
 .....

- Quin és el mes menys plujós per a cada climograma?

.....
Quina és la precipitació corresponent al mes més sec?

- Com es pot millorar la regulació de les precipitacions per disposar d'aigua al llarg de l'any?
- .....

8 – *Observeu amb atenció les fotografies del pòster.*

- Descriviu en una frase el contingut de cada fotografia.
- A quin tipus de clima correspon cadascuna?
- Tot i viure a la mateixa latitud i compartir el mateix clima, totes les persones tenen les mateixes possibilitats per accedir a l'aigua potable? S'observa aquesta desigualtat a les il·lustracions?
- Quina us sembla que és la raó real d'aquesta desigualtat en l'accés a l'aigua potable.
- Redacteu un paràgraf amb les possibles solucions que es podrien aplicar per resoldre el problema.

9 – *Finalment, feu una redacció que inclogui els paràgrafs següents:*

Títol: *(Ha d'indicar de manera clara i breu de què tracta el text: l'existència d'aigua suficient al món o no per fer front a les diverses necessitats).*

Descripció: *(Què passa? On? Quan? Ens trobem davant una escassetat d'aigua...)*

Explicació: *(Les causes d'aquesta crisi són...)*

Justificació: *(La ciència aporta dues teories davant de l'escassetat d'aigua...)*
Interpretació: *(En la nostra opinió la solució seria...)*

Conclusió: *(Una frase que reculli la idea més important, que relacioni la solució de l'escassetat i el desenvolupament social i econòmic).*

